

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu
Katedra Higieny Żywienia Człowieka

Małgorzata Korsar

(nazwisko panięskie: Fejfer)

**Ocena możliwości wykorzystania produktów o właściwościach
prozdrowotnych w dietoterapii osób z nieswoistymi zapaleniami jelit**

Rozprawa doktorska wykonana pod kierunkiem
prof. dr hab. Jana Jeszki - promotora
dr inż. Magdaleny Człapka – Matyasik – promotora pomocniczego

Poznań rok 2016

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Pacjenci ze zdiagnozowanym nieswoistym zapaleniem jelit (NZJ) należą do grupy osób z wysokim ryzykiem niedoborów żelaza, dlatego uzasadnionym wydaje się podjęcie próby znalezienia rozwiązania żywieniowego, które pomogłoby chorym w profilaktyce tego schorzenia.

Celem niniejszej pracy była ocena skuteczności nowo zaprojektowanych produktów spożywczych, wzbogacanych w wysoko przyswajalne żelazo, w leczeniu niedoborów żelaza u osób z NZJ.

Ocenę skuteczności produktów spożywczych przeprowadzono w oparciu o dziewięcioletnie randomizowane badania żywieniowo-kliniczne z podwójnie ślełą próbą, do których zakwalifikowano 120 osób. Pełen cały cykl badań ukończyło 98 pacjentów, w tym 51 z grupy bioaktywnej (BIO) i 47 z grupy placebo (PL). Racja pokarmowa osób z grupy BIO została uzupełniona o pakiet 10 produktów spożywczych wzbogacanych w składnik bioaktywny (ferrytynę lub sok z ziemniaka), natomiast osoby z grupy PL otrzymały taki sam pakiet, jednak bez dodatku składnika bioaktywnego. Ocenę stopnia przestrzegania dyscypliny żywieniowej wyrażono jako wskaźnik spożycia (WS; %), opisujący procentowe spożycie pakietu produktów spożywczych.

W badaniach przeprowadzono: 1) charakterystykę badanej populacji poprzez ocenę: stanu odżywienia i sposobu żywienia, aktywności choroby podstawowej, wybranych parametrów biochemicznych oraz jakości życia pacjentów; 2) ocenę wpływu prowadzonej interwencji żywieniowej na: skład ciała i parametry stanu odżywienia, parametry biochemiczne oraz jakość życia badanej grupy pacjentów.

Wyniki prowadzonych badań wykazały, iż spożycie produktów bioaktywnych przyczyniło się do stabilizacji wartości parametrów hematologicznych, a produktów placebo do znamiennego ich obniżenia. Ponadto notowano, iż najważniejszym predyktorem skuteczności działania produktów bioaktywnych jest stężenie białka CRP.

Spożycie produktów bioaktywnych wpłynęło na istotną poprawę jakości życia pacjentów, szczególnie w obrębie objawów ogólnoustrojowych oraz funkcjonowania emocjonalnego, natomiast istotny statystycznie wzrost masy ciała oraz wartości wskaźnika BMI notowano zarówno w grupie BIO, jak i PL.

Spożycie produktów bioaktywnych nie wpłynęło na nasilenie stanu zapalnego, poziom stresu oksydacyjnego ocenionego na podstawie stężenia MDA oraz aktywność enzymu

antyoksydacyjnego dysmutazy ponadtlenkowej - SOD. Przyczyniło się jednak do istotnego obniżenia aktywności peroksydazy glutationowej -GPx, co może świadczyć o obniżonej wydolności enzymatycznej układu antyoksydacyjnego wśród osób spożywających te produkty.

Podsumowując, uzupełnienie codziennej diety osób z NZJ o produkty bioaktywne, pozwala przez okres 9 tygodni na stabilizację parametrów hematologicznych i może być szczególnie rekomendowane dla pacjentów, u których stężenie białka CRP wynosi poniżej 5 mg/l.

28.06.2016r., Poznań.....

miejsowość, data

Małgorzata Kosar.....

imię i nazwisko doktoranta